

Komisie Zastupiteľstva Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovania komisií Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja

PRACOVNÝ NÁVRH

Ideový zámer projektu „SMART Región BSK 2.0“

Materiál bude prerokovaný v nasledovných komisiách:

Finančná komisia

Komisia územného plánovania, regionálneho rozvoja a životného prostredia

Komisia európskych záležitostí, regionálnej spolupráce a cestovného ruchu

Zodpovední:

Ing. Patrícia Mešťan, MA

riaditeľka

Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Mgr. Barbora Lukáčová

riaditeľka Odboru stratégie,

územného rozvoja a riadenia projektov

Spracovatelia:

Ing. Matúš Krnčok

vedúci Inštitútu regionálnej politiky

Bratislavského kraja

Mgr. Peter Jesenský

referent Inštitútu regionálnej politiky

Bratislavského kraja

Mgr. Katarína Jurinová

referentka Inštitútu regionálnej politiky

Bratislavského kraja

Bratislava
január 2025

N á v r h u z n e s e n i a

UZNESENIE č./2025

zo dňa 14. 02. 2025

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

A b e r i e n a v e d o m i e

ideový zámer projektu „SMART Región BSK 2.0“.

B o d p o r ú č a

predsedovi Bratislavského samosprávneho kraja zabezpečiť predloženie projektového zámeru na schválenie Rade partnerstva pre integrovaný územný rozvoja Bratislavského kraja a tým zabezpečiť finančné zdroje na implementáciu zámeru „SMART Región BSK 2.0“.

Termín: 30. 06. 2025

Dôvodová správa

Bratislavský samosprávny kraj (ďalej len „BSK“) na základe schválených materiálov Zastupiteľstvom BSK: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja BSK na roky 2021 – 2027 s výhľadom do roku 2030 (ďalej len „PHRSR BSK 2021 – 2027“), uznesenie č. 387/2021 zo dňa 11.06.2021, Aktualizácia Akčného plánu BSK na rok 2025+, uznesenie č. 116/2024 zo dňa 13.12.2024 a Stratégia Bratislava SMART Region (ďalej len „SMART stratégia“), uznesenie č. 524/2022 zo dňa 09.09.2022, predkladá ideový zámer projektu „SMART Región BSK 2.0“.

Východiskový stav:

V období rokov 2020 až 2023 implementoval Úrad BSK projekt „SMART Región BSK“, financovaný z Operačného programu Efektívna verejná správa, ktorý bol zameraný na optimalizáciu vybraných sektorových politík vo vzťahu k zabezpečeniu trvalo udržateľného rozvoja v zmysle SMART princípov. Počas implementácie projektu bolo vytvorených niekoľko kľúčových sektorových koncepcných a strategických dokumentov, ktorých výstupy sa stali východiskom pre ďalšie plánovanie či už na regionálnej úrovni v rámci rozvojových aktivít BSK (napr. Koncepcia zvyšovania priepustnosti vybraných križovatiek, Koncepcia rozvoja verejnej osobnej dopravy, Koncepcia rozvoja športu a mládeže, Stratégia rozvoja zdravotnej starostlivosti), alebo dokonca na národnej úrovni (napr. Hodnotenie úrovne sociálneho rozvoja metodikou „Social Progress Index“, Adaptačný plán na zmenu klímy).

Počas projektu bola tiež vypracovaná stratégia Bratislava SMART Region (SMART stratégia), ktorá analyzuje a navrhuje implementáciu SMART opatrení, na základe príkladov dobrej praxe v SR a zahraničí, vo vybraných sektorových oblastiach a kompetenciách BSK, a bola tiež zrealizovaná dátová analýza na Úrade BSK. Práve plánovanie a rozvoj postavený na kvalitných a overiteľných dátach, sa rokmi ukazuje ako jedna z najväčších slabín Slovenskej republiky, kedy komplexný automatizovaný a pravidelný systém zberu, spracovania, vyhodnocovania a publikovania verejných dát. Na druhej strane je nevyhnutné povedať, že na národnej úrovni už existujú pilotné snahy o plánovanie rozvoja na základe sektorových dát a indikátorov v podobe Ukazovateľa regionálneho rozvoja, ktorého snahou je rozšíriť objektívny pohľad na rozvinutosť regiónov Slovenska nad rámec makroekonomických ukazovateľov ako sú HDP na obyvateľa a miera nezamestnanosti. Kvalitne nastavenú dátovú politiku aj na regionálnej úrovni.

Projekt SMART Región BSK 2.0 je preto zameraný predovšetkým na digitalizáciu, manažment dát a údajov, rozvoj SMART nástrojov a rozvoj inovačného potenciálu kraja na základe výstupov zo zrealizovaných aktivít z predošlého projektu – SMART stratégia a Dátová analýza.

Manažment údajov na Úrade BSK

Bratislavský samosprávny kraj (BSK) ako orgán územnej samosprávy veľmi citlivo vníma potrebu vykonávať svoju najdôležitejšiu kompetenciu, tzn. všestranný a udržateľný regionálny rozvoj, strategickým spôsobom a na základe najaktuálnejších dát.

Pre dosiahnutie dokonalého poznania územia a jeho štrukturálnych problémov BSK intenzívne a pravidelne komunikuje s partnermi – obcami, mestami a mestskými časťami, sociálno-ekonomickými partnermi, štátnymi inštitúciami, za účelom výmeny dát a informácií, čím sa

často vytvárajú unikátne regionálne datasety, ktoré prispievajú k adresnému riešeniu problémov.

Manažment údajov a dátová politika na Úrade BSK však aktuálne čelia viacerým nedostatkom a výzvam, ktoré významným spôsobom bránia efektívnemu využitiu dát a digitálnych nástrojov pre kvalitnejšie rozhodovanie a regionálny rozvoj. Úrad BSK v súčasnosti nemá zavedený centralizovaný systém pre správu dát a absentujú jednotné štandardy pre procesy ich zberu, spracovania, uchovávaní a zverejňovania. Tieto procesy sú často vykonávané nekoordinovane, samoúčelne a „ad hoc“, čo vedie k nízkej efektivite a obmedzeným možnostiam strategického využitia údajov, pretože dáta sú uložené v neformálnych štruktúrach, ako napr. e-mailová komunikácia alebo formátoch, ktoré nie sú primárne určené na úschovu dát (.docx, .pdf a pod.).

Zároveň chýba centralizovaná databáza (databanka) a platforma otvorených dát (Open Data), kedy nie je zabezpečené systematické zdieľanie dát medzi jednotlivými odbormi a oddeleniami Úradu BSK a verejnosťou, čo obmedzuje ich transparentnosť a ich ďalšiu využiteľnosť a rovnako nie je zabezpečená integrácia dátových zdrojov z rôznych informačných systémov, ktoré sú na Úrade BSK využívané.

Potreba digitalizácie a implementácie dátovej politiky bola identifikovaná už v rámci projektu SMART región BSK prostredníctvom dátovej analýzy na Úrade BSK, ktorá bola realizovaná v rokoch 2021 a 2022, a v rámci ktorej bola vykonaná pasportizácia dát a navrhnutá IT platforma na zber, zverejňovanie a analýzu otvorených dát. Dátová analýza je kľúčovým východiskovým dokumentom pre implementáciu projektu SMART Región BSK 2.0.

Európske a národné regulatívy v oblasti dátovej politiky

V oblasti dátovej politiky a digitalizácie sú aktuálne v platnosti viaceré legislatívne normy, ktoré regulujú zber, správu, spracovanie a sprístupnenie údajov európskej a národnej úrovni, ktoré je BSK povinný priebežne implementovať do svojich procesov a smerníc:

Európska únia

- Nariadenie (EÚ) 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (GDPR)
- Nariadenie (EÚ) 2018/1807 o rámci pre voľný tok iných ako osobných údajov v Európskej únii
- Nariadenie (EÚ) 2022/2065 o jednotnom trhu s digitálnymi službami (Akt o digitálnych službách)
- Nariadenie (EÚ) 2022/1925 Akt o digitálnych trhoch (Akt o digitálnych trhoch)
- Nariadenie (EÚ) 2022/868 o európskej správe údajov a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724 (Akt o správe údajov)
- Nariadenie (EÚ) 2023/2854 o harmonizovaných pravidlách týkajúcich sa spravodlivého prístupu k údajom (Akt o údajoch)
- Smernica (EÚ) 2019/1024 o otvorených údajoch a informáciách verejného sektora (Smernica Open Data)
- Nariadenie (EÚ) 2019/881 o agentúre ENISA a o certifikáciu kybernetickej bezpečnosti informačných a komunikačných technológií (Akt o kybernetickej bezpečnosti)
- Nariadenie (EÚ) 52017PC0010 o rešpektovaní súkromného života a ochrane osobných údajov v elektronických komunikáciách (ePrivacy Regulation)

Slovenská republika

- Uznesenie vlády SR č. 800/2022 Akčný plán digitálnej transformácie Slovenska na roky 2023 – 2026
- Zákon č. 264/2022 Z. z. - Zákon o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách)
- Uznesenie vlády SR č. 1/2022 pre Plán obnovy a odolnosti SR
- Uznesenie vlády SR č. 763/2021 Národná koncepcia informatizácie verejnej správy
- Vyhláška úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu č. 85/2020 Z.z. o riadení projektov
- Vyhláška úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu č. 78/2020 Z.z. štandardoch pre informačné technológie verejnej správy
- Uznesenie vlády SR č. 206/2019 Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030
- Zákon č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách vo verejnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Uznesenie vlády SR č. 21140/2018
- Zákon č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii)
- Zákon č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti
- Zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov
- Zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) (základ právnej úpravy pre „referenčné údaje, základné číselníky, moje údaje)
- Zákon č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy
- Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií)

Digitalizácia je v zmysle Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu (RIS3 2021+) jedným z kľúčových horizontálnych princípov, ktorý bude v najbližších rokoch priebežne implementovaný do všetkých úrovní verejnej správy, na čo sa v rámci Cieľa politiky 1 významne zameriavajú aj priority Programu Slovensko 2021-2027, kedy opatrenie 1.2.2 je zamerané na podporu budovania inteligentných miest a regiónov.

Digitalizácia Úradu BSK a implementácia dátovej politiky

Zámer digitalizácie a implementácie dátovej politiky kladie vysoký dôraz na bezpečnosť a ochranu osobných údajov. Počas celej doby implementácie projektu bude v plnej miere zabezpečená anonymizácia dát, súlad s nariadeniami GDPR a ochrana citlivých údajov. Všetky procesy spracovania dát budú navrhnuté tak, aby minimalizovali riziko zneužitia údajov, pričom budú zavedené moderné technologické opatrenia a prísne kontrolné mechanizmy na zabezpečenie dôvernosti a integrity dát.

Ambíciou BSK je prostredníctvom projektu SMART Región BSK 2.0 implementovať komplexné riešenie dátovej politiky a vnútornej digitalizácie a transformovať Úrad BSK na modernú a efektívne fungujúcu inštitúciu verejnej správy využívajúcu digitálne riešenia a kvalitný manažment dát. Samotný projekt pozostáva z troch prioritných aktivít:

- I. Digitalizácia úradu BSK a implementácia dátovej politiky

- II. Budovanie a rozvoja konceptu digitálneho dvojčata kraja
- III. Vytvorenie digitálnej informačno-komunikačnej platformy

I. Digitalizácia Úradu BSK a implementácia dátovej politiky

Vytvorenie a implementácia modelu procesnej a dátovej architektúry Úradu BSK pozostáva z nasledovných podaktivít:

- **Personálne zabezpečenie pre implementáciu dátovej politiky** pozostávajúce z vytvorenia pracovných pozícií pre odborníkov na správu a spracovanie dát, ktorí budú zabezpečovať riadenie údajov, ich analýzu a zefektívnenie procesov správy dát.
- **Vnútrošný dátový a procesný audit spojený s katalogizáciou dát**, ktorý zhodnotí súčasný stav údajov a procesov, identifikuje duplicity, chyby a neefektívnosti. Katalóg dát bude slúžiť ako zoznam dostupných dátových zdrojov v rámci Úradu BSK.
- **Vytvorenie návrhu dátovej architektúry**, ktorý obsahuje štruktúru a tok dát, spôsob ich ukladania, spracovania, integrácie, zabezpečenia a správy.
- **Integrácia jednotlivých informačných systémov (napr. NUNCIO, SPIN, Dochádzkový systém, VEMA) Úradu BSK** pre efektívnejšiu komunikáciu a zdieľanie dát a informácií v reálnom čase.
- **Nastavenie štandardov a pravidiel pre zber, spracovanie, správu a ukladanie dát** a ich implementácia do vnútorných smerníc a predpisov Úradu BSK.
- **Hardvérové a softvérové zabezpečenie** potrebné pre efektívny zber, spracovanie a správu dát, vrátane serverov a bezpečnostných systémov.
- **Zavedenie digitálnych riešení na zrýchlenie a zjednodušenie administratívnych procesov**, čo povedie k úspore času a zníženiu nákladov a chybovosti ľudského faktora.
- **Vytvorenie internej cloudovej databanky** s bezpečne uloženými a prístupnými dátami a metadátami, s ktorými Úrad BSK disponuje a pracuje, čím sa zvýši ich dostupnosť a využiteľnosť a flexibilita v rámci úradu.
- **Integrácia na Centrálny portál otvorených údajov (data.gov.sk)** a sprístupnenie dát verejnosti a ďalším inštitúciám prostredníctvom portálu a zvýšenie transparentnosti a využiteľnosti dát.
- **Vzdelávanie zamestnancov** v používaní nových digitálnych systémov a nástrojov pre zlepšenie efektivity a zabezpečenie súladu so štandardmi a pravidlami dátovej politiky.

II. Budovanie a rozvoj konceptu digitálneho dvojčata kraja

Vytvorenie softvérového riešenia pre implementáciu konceptu digitálneho dvojčata kraja, založeného na automatizovanom, pravidelnom a systematickom toku, zberu a spracovaní interných dát jednotlivých odborov a oddelení Úradu BSK a jeho zriaďovateľských organizácií, pozostáva z nasledovných podaktivít:

- **Rozvoj nástrojov v rámci geografických informačných systémov (GIS)** zameraných na vizualizáciu a analýzu priestorových údajov následne využitých pri strategickom plánovaní a rozhodovaní.
- **Digitalizácia územného plánovania** za účelom efektívnejšej a transparentnejšej správy územného rozvoja.

- **Rozvoj analytických a prediktívnych nástrojov** v rámci plánovania sektorových politík zameraných na modelovanie scenárov a identifikáciu trendov s využitím umelej inteligencie.
- **Vytvorenie softvérového riešenia pre budúcu implementáciu nových informačných systémov Úradu BSK**, ako napr. systém energetického manažmentu.
- **Vytvorenie softvérového riešenia pre budúci zber dát prostredníctvom Internetu vecí (IoT)** – SMART senzorov, sčítačov a pod., za účelom zberu údajov v reálnom čase.

III. Vytvorenie digitálnej informačno-komunikačnej platformy

Vytvorenie multifunkčnej interaktívnej platformy pre účely komunikácie s tretími stranami a automatizovaného a systematického toku, zberu a spracovaniu externých dát partnerov z územia pozostáva z nasledovných podaktivít:

- **Vytvorenie komunikačného kanála v podobe formulárov**, ktorý zjednoduší a sprehladí komunikáciu a výmenu dát a údajov medzi Úradom BSK a miestnymi samosprávami, ako aj ďalšími sociálno-ekonomickými partnermi.
- **Vytvorenie Open Data portálu** ako platformy pre verejný prístup k otvoreným kvalitným a periodicky aktualizovaným dátam Úradu BSK a zriaďovateľských organizácií, na účely ich ďalšieho použitia.
- **Rozvoj interaktívnych a SMART nástrojov (aplikácie a dashboardy)** pre širokú verejnosť a iných územných partnerov, vizualizujúce rôzne dáta a údaje do interaktívnej podoby.
- **Vyhodnocovanie dát vo vzťahu k Ukazovateľa regionálneho rozvoja** ako nového nástroja vyhodnocovania rozvinutosti regiónov na národnej úrovni, ktorý na základe stanovených indikátorov a kritérií objektívne posudzuje štrukturálne problémy a výzvy v jednotlivých sektorových politikách.
- **Digitalizácia strategických a koncepčných dokumentov a plnenie merateľných ukazovateľov v reálnom čase**, ktoré umožnia efektívnu kontrolu napĺňania priorít a interaktívny odpočet stratégií.
- **Vypracovanie Regionálnej inovačnej stratégie**, ktorá definuje víziu, rozvojové domény s najvyššou konkurencieschopnosťou kraja a opatrenia zamerané na napĺňanie inovačného potenciálu kraja.
- **Vytvorenie softvérového riešenia pre integráciu dát z národných databáz a registrov**, čo umožní zvýšenie dátovej bázy a medzisektorovej integrácie údajov, zabezpečí prístup k novým dátam a zlepší koordináciu s národnými politikami.
- **Vytvorenie interaktívnej platformy Rady partnerstva** pre zdieľanie informácií o schválených projektoch a ich implementácií, za účelom monitorovania stavu prípravy a realizácie projektov a zvýšenia transparentnosti projektu.

Cieľ projektu:

Transformácia Úradu BSK na modernú a efektívne fungujúcu inštitúciu využívajúcu digitálne technológie a systematický manažment údajov za účelom zabezpečovania kvalitného výkonu svojich kompetencií, s dôrazom na strategický a udržateľný územný rozvoj, založeného na dátovo podložených rozhodnutiach.

Špecifické ciele:

1. Systematizácia zberu a manažmentu údajov vytvorením dátovej architektúry Úradu BSK a zavedením jednotných dátových štandardov, procesov a centralizovaného dátového úložiska.
2. Zvýšenie transparentnosti a dostupnosti verejných údajov a ich sprístupnenie verejnosti na ďalšie využitie.
3. Rozvoj inovačného potenciálu kraja definovaním rozvojových domén a systematickou spolupracou s regionálnymi partnermi z oblasti univerzít, vedecko-výskumných inštitúcií a podnikateľského sektora.

Partneri:

- Bratislavský samosprávny kraj
- Zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK
- Obce, mestá a mestské časti BSK
- Sociálno-ekonomickí partneri v území

Cieľové skupiny:

- Zamestnanci Úradu BSK
- Zamestnanci zriaďovateľských organizácií Úradu BSK
- Mestá, obce a mestské časti BSK
- Sociálno-ekonomickí partneri v území
- Široká verejnosť

Predpokladaný rozpočet projektu:

450 000 EUR s DPH

Výška spolufinancovania v rámci čerpania externých zdrojov z Programu Slovensko je vo výške 15 %.

Zdroje financovania

- Program Slovensko 2021-2027 (opatrenia 1.2.2 a 5.2.1)
- Vlastné zdroje

Štav pripravenosti a plánovaný harmonogram

V 1. kvartáli roku 2025 bude projekt predložený na schválenie Rade partnerstva pre integrovaný územný rozvoj.

Po úspešnom schválení projektu Radou partnerstva sa začiatok implementácie projektu očakáva v 2. kvartáli roku 2025.

Odhadovaná doba realizácie projektu je 30 mesiacov.